

ΚΩΣΤΑΣ
ΚΑΒΑΝΟΖΗΣ

το χαρτόκουτο



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΑΝΟΖΗΣ

ΤΟ ΧΑΡΤΟΚΟΥΤΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ



Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία
Πεζογραφία – 357

Κώστας Καβανόζης, *Το χαρτόκουτο*

Υπεύθυνος έκδοσης Κώστας Γιαννόπουλος

Copyright © Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε. (Εκδόσεις Πατάκη),
και Κώστας Καβανόζης, Αθήνα, 2015

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάρτιος 2015

Κ.Ε.Τ. 9742 Κ.Ε.Π. 222/15

ISBN 978-960-16-6191-9



ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ 38 (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ), 104 37 ΑΘΗΝΑ.

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 122, 563 34 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Κεφάλαια



Η πρώτη φορά	11
Αγκαζέ	19
Οι αμυγδαλιές μας	23
Νερό	29
Αφαλός	35
Κέρασμα	39
Ψηλά	43
Φουαγιέ	50
Μπελάς	55
Οι νικητές	63
Αμπαζούρ	74
Αγγλικά	76
Η τελευταία φορά	81
Τα γραπτά μένουν	83
Καρναβάλια	90
Τροχός	92

<i>Λαβίδα</i>	97
<i>Άγιο Φως</i>	101
<i>Παλαμάκια</i>	103
<i>Η αρκούδα</i>	109
<i>Μπονσάι</i>	116
<i>Το χαρτόκουτο</i>	119
<i>Ζυγαριά</i>	129

Τὸ ζήτημα δὲν ἔγκειται στὸ νὰ ξεχάσουμε
ἢ νὰ μὴν ξεχάσουμε.

Ν. Γ. Πεντζίκης

Η συγγραφή του παρόντος έργου ενισχύθηκε με υποτροφία που χορηγήθηκε στον συγγραφέα στο πλαίσιο του γαλλο-ελληνικού προγράμματος στήριξης συγγραφέων, μεταφραστών και εκδοτών (2011-2013) με τη χρηματοδότηση του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου της Γαλλίας (CNL) και τη συνεργασία του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου της Ελλάδας (ΕΚΕΒΙ).

Η πρώτη φορά

ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΠΑΙΞΑ, και με τα δυο μου τα χέρια την έπαιξα. Στις παλάμες μου ανάμεσα την είχα βάλει και την έτριβα, ωραία ήταν. Λες έπλαθα ζύμη, τη μάνα μου θυμήθηκα μικρός μια στιγμή, κουλουράκια που μου 'φτιαχνε. Με τα χέρια της, και πλάθω κουλουράκια μέ τά δυό χεράκια γελαστή που μου τραγουδούσε.

Μαλάκας τι θα πει το 'χα μάθει κάνα δυο μέρες πιο πριν:

Άγαπημένο μου παιδί,

Έη παραμονή σου περισσότερη ώρα μπροστά στον καθρέφτη και τὸ ἐνδιαφέρον σου γύρω ἀπὸ τὴν χωρίστρα τῶν μαλλιῶν σου, μ' ἔκαμαν νὰ θυμηθῶ ὅτι πατεῖς τὰ δέκα-τέσσερα χρόνια τῆς ζωῆς και ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ μιλήσω μαζί σου γιὰ κάτι πράγματα, πὸ εἶναι πολὺ σπουδαῖα και πολὺ σο-

βαρά. (...) Θά πρόσεξες ἀσφαλῶς μόνος σου ὅτι γύρω ἀπὸ τὸ πουλάκι σου, ποὺ ἐπιστημονικὰ ὀνομάζεται πέος, φύτρωσαν τώρα τελευταῖα πυκνὲς τρίχες, ἐπίσης θά πρόσεξες ὅτι ἄθελά σου, ἰδίως τὸ πρωί, τὸ πουλάκι σου σκληραίνει. (...) Μαζὶ μὲ τὴν ὠρίμανσι τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ξυπνᾷ μέσα στὸν ἄνθρωπο γενικὰ ἓνα ἔνστικτο ποὺ τὸ λέμε σεξουαλικό. (...) Αὐτὸ ὅμως τὸ ἔνστικτο, ἂν δὲν τὸ χαλιναγωγῆσῃς τώρα στὴν ἀρχή, εἶναι δυνατὸν νὰ σὲ παρασύρῃ σὲ ἀνεπανόρθωτες βλάβες τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς σου. (...)

Ἄκουσες πολλὲς φορές ἀπὸ φίλους καὶ συμμαθητάς σου, ὅταν καμμιὰ φορὰ τσακωθοῦν νὰ ὑβρίζονται μὲ τὴν λέξι «μαλάκα», ξέρεις τί θά πῆ αὐτό; (...) Μαλάκα ὀνομάζουν τὸ παιδὶ ἐκεῖνο ποὺ κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους τρίβει τὸ πέος του σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε νὰ βγαίνει ἀπ' αὐτὸ ἓνα ὑγρό. Ἡ πρᾶξι αὐτὴ ποὺ ἐπιστημονικὰ λέγεται, ὅπως ἀνέφερα παραπάνω, ἀντανισμός, προκαλεῖ στιγμιαία εὐχαρίστηση καὶ ἡδονὴ σὲ κείνον ποὺ τὴν κάνει, παράλληλα ὅμως καὶ μεγάλη καταστροφὴ στὸ σῶμα καὶ στὴν ψυχὴ του. (...)

Πρέπει νὰ ξέρῃς, παιδί μου, ὅτι τὰ γεννητικὰ ὄργανα στὴν ἡλικία ποὺ σήμερα εὐρίσκεσαι εἶναι πολὺ εὐαίσθητα καὶ εὐκόλα εἶναι δυνατὸν νὰ πάθουν

βλάβη. "Όπως όταν πειράζεις τὸ μπουμπούκι ἑνὸς λουλουδιοῦ, αὐτὸ τὴν ἄλλη ἡμέρα θὰ μαραθῆ καὶ θὰ πέση νεκρό, ἔτσι ὅταν πειράζεις πάνω στὴν αὔξησί τους τὰ γεννητικά σου ὄργανα, αὐτὰ λίγο-λίγο θὰ μαραθοῦν καὶ θὰ μείνουν ἄχρηστα σὲ ὅλη σου τὴν ζωή. "Όταν γινόμαστε μὲ κακὲς χειρονομίες ἀφορμὴ νὰ μὴ μεγαλώσουν τὰ γεννητικά ὄργανα, τότε ἔχουμε μεγάλες ἀνωμαλίες σ' ὅλο μας τὸν ὀργανισμό. Γι' αὐτό, αὐτὸς ποὺ κάνει αὐτὴ τὴν πράξι σιγὰ-σιγὰ παθαίνει ἀφηρημάδα, χάνει τὴν μνήμη του, εὐκόλα ξεχνᾷ, δυσκολεύεται νὰ ἀντιληφθῆ, γίνεται ἀνόρεκτος, δὲν τρώγει, φεύγει ἢ δροσιὰ καὶ ἢ φρεσκάδα ποὺ εἶχε πρὶν, ἀγριεύει καὶ ζαρώνει τὸ πρόσωπό του, ἀδυνατίζει στὸ σῶμα καὶ κουράζεται στὴν ψυχή. Πόσοι μαθηταί, ποὺ ἦσαν στὰ πρῶτα βήματα τοῦ Γυμνασίου οἱ ἀριστοῦχοι, κατήντησαν ἀπὸ τὴν κακὴ αὐτὴ πράξι ὄχι μονάχα οἱ τελευταῖοι, ἀλλὰ καὶ ἀνεπίδεκτοι πλέον μαθήσεως!

Καμιὰ γυμνή μες στα βιβλία τους μπας καὶ πετύχω τα σκάλιζα –καμιὰ ολόγυμνη σε φωτογραφία ιατρική, καμιὰ με το βυζί της ἀπέξω (το μωρὸ της που θήλαζε)–, *Σύγχρονος Οἰκογενειακὸς Σύμβουλος ἢ Ὁ Παντογνώστης τῆς Καθημερινῆς Ζωῆς,*

σελίδα 813, «Ένας πατέρας μιλάει στὸ παιδί του», από πλασιέ, μου ἔλεγε ἡ μάνα μου, στο χωριό το ἔχαν πάρει, δῶρο με τὴν Ἐγκυκλοπαίδεια Ἐλευθερουδάκη μαζί.

Γιατί γυμνή τότε αλλιῶς πού να βρω, ἦταν ἓνα φιλικατζίδικο ἐκεῖ που μέναμε (ἀπ’ το χωριό που ἔχαμε ἐρθει) και σ’ ἓναν πάγκο τα εἶχε (*Εἰκονογραφημένα Ποιηρὰ Βιβλία, Φίλησέ με, Ἐλαφίνες – ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ*) και στη νόμουν ἐγὼ δῆθεν τις ἀθλητικὲς να διαβάσω –σε σκοινάκι ἀπὸ πάνω με μανταλάκια που κρέμονταν– και στα ἐξώφυλλα καρφωμένο το μάτι μου. Και μια τὴν ΑΕΚ, μια τα ἐξώφυλλα στημένος ὠρα κοιτούσα (κι ἄμα δεν με ἐβλεπε ο φιλικατζής λιγάκι σήκωνα και κανένα) και πῆγαινα ὕστερα, ὅποτε λείπανε, και τσίτσιδος ξάπλωνα στο κρεβάτι τους –στον καθρέφτη μπροστά– και με τις ὠρες τὴν παίδευα. Και τὴν τυραννούσα και τὴν πασπάτευα –αστεράκια εἶχαν ὅλες τους στα ἐξώφυλλα και κρυμμένη ἡ ρώγα– και σωστά να τὴν παίξω να ἡσυχάσω δεν ἤξερα και στον ὕπνο μου μόνο αραιά και πού ἄμα μου καθόταν, το τυχερό μου.

Κάτι μουδιάσματα ξημερώματα, σκέτη καύλα γεμάτα.

Και το σκάλιζα και το σκάλιζα κι ἔφτασα στη

σελίδα 813, λοιπόν, κι επιτέλους το έμαθα –που το 'χα απορία κι εγώ– μαλάκας στ' αλήθεια τι πάει να πει. Αλλά έμαθα και το τρίψιμο όμως και, για να δω, είπα ύστερα στον καθρέφτη μπροστά, πώς το τρίβουν, λιγάκι τόσο εγώ μόνο –δοκιμαστικά– θα το τρίψω τώρα, είπα, τον νου μου θα έχω να μην το βγάλω το υγρό, και με τον δείκτη και τον αντίχειρα έπιασα πρώτα προσεκτικά και την έτριβα. Αριστερά δεξιά στο κεφάλι της και δεξιά αριστερά –και μου πρηζόταν και μου φούσκωνε το κεφάλι της (κι έβαλα και τον μέσο μετά)– και να σταματήσω πάνω στη γλύκα μου το θυμόμουνα πάντως. Και μου περνούσε και συνερχόμουν και λίγο ησύχαζα και με τη μία την ξανάπιανα πάλι, από τη γλύκα μακριά μόλις έφευγα, ωραία ήταν.

Πολύ ωραία κι όποτε ήθελα πάντως να σταματήσω μπορούσα, μαλάκας εγώ να μη γίνω, να μην το βγάλω το υγρό, για να δω τώρα και με τις παλάμες μου, είπα μόλις το σιγούρεψα πια. Κι ανάμεσά τους κουλουράκι την έβαλα (ίσιες παράλληλες οι παλάμες μου) και μπρος η μια πίσω η άλλη την άρχισα (και σβηστά τα αστεράκια πάνω στα εξώφυλλα και φανεωνόταν η ρώγα), μπρος πίσω, μπρος πίσω κι όποτε ήθελα σίγουρα να σταματήσω μπορούσα, μαλάκας με τίποτα να μη γίνω, να μην το

βγάλω το ύγρό, Θεέ μου, είπα μετά άμα το 'βγαλα, έγινα μαλάκας!

Κι είμαι τώρα μαλάκας, πάει τέλειωσε, είπα, σκυφτός από πάνω της με μάτια ορθάνοιχτα την κοιτούσα, έσταζε αυτή. Και μετά που ξεπρήστηκε ακόμα, το ύγρό, ύπουλα έτρεχε και δεν σταματούσε το ύγρό, άσε εκείνο που 'χε πεταχτεί στον καθρέφτη τους. Και στις παλάμες μου απέξω και στου πατέρα μου το κομοδίνο (το δεξιό) και στη βελέντζα κάτω στο πάτωμα κιόλας, τώρα ποτέ δεν θα σταματήσει να τρέχει, σκουπίζοντας έλεγα. Με χαρτοβάμβακα από της μάνας μου το κομοδίνο (το αριστερό) και τα βρακιά μου όλο κατεβάζοντας πώς τα πάει να κοιτάξω, ως το ξημέρωμα νόμιζα ύστερα –όλη νύχτα– ότι μου 'τρεχε. Εφιάλτης και δεν τελείωνε – τώρα θα μου μαραθεί, θα χαλάσει, όχι μονάχα τελευταϊός αλλά και ανεπίδεκτος τώρα–, μάτι δεν έκλεισα όλη νύχτα. Και στα νύχια πατώντας άγρια χαράματα στην κουζίνα στο εικονοστάσι μας πήγα (στον όσιο Δαβίδ) κι όρκο μεγάλο ορκίστηκα μέχρι τα δεκαεφτά μου ποτέ μου να μην την ξανατρίψω εγώ. Απ' το πουλί μου ξανά κείνο το ύγρό, δηλαδή, ως τότε ποτέ μου να μην το βγάλω, μέχρι τα δεκαεφτά μου –τέσσερα χρόνια–, λογάριαζα, μπορεί να το διόρθωνα το κακό.

Αλλά μπήκε ο μαθηματικός μας ενάμιση χρόνο μετά και μας το έβαλε το διαγώνισμα (γεωμετρία) και πάει έτσι ο όρκος μου, ως εκεί ήταν. Γιατί του τα έδειξα κι έγραψε δεκαεννιά τότε ο Σπύρος –εγώ είκοσι– και για δικιά μου στο σχόλασμα μου την έδωσε την τσόντα με τις λεσβίες που κουβαλούσε και πάει, μπρος στο κρεβάτι μου πρώτα πρώτα τον πάτησα γονατισμένος τον όρκο. Και νύχτα μες στα σεντόνια μου ύστερα και μεσημέρι μπρος στον καθρέφτη τους –για να τη βλέπω– στητός κι ένα σούρουπο ανοιξιάτικο στην κουζίνα μας, πάνω στο τραπέζι οι λεσβίες ορθάνοιχτες και μπροστά τους ξανά επίορκος κάτω από το εικονοστάσι μας εγώ, με γυρισμένη όμως την πλάτη μου στον όσιο.

Και με το ένα χέρι μου πια, το 'χα μάθει. Με το αριστερό μου, που μόνο του πήγαινε, κι ας έγραφα με το δεξί, που με είχε αλλάξει ο πατέρας μου. Στο νηπιαγωγείο, *κουπεπέ, κουπεπέ, ό μπαμπάκας έρχεται καί μᾶς φέρνει κατιτί, λουκουμάκια στό χαρτί μου* τραγουδούσε η μάνα μου έξω στις σκάλες άμα τον άκουγε από το καφενείο που γυρνούσε. Και τις ανέβαινε εκείνος και πάνω στο ξύστρο το σιδερένιο –στο κατώφλι μας που είχαμε– τα παπούτσια του σκούπιζε (είχαν λάσπες) και μπροστά στην εξώπορτα εγώ στημένος να την ανοίξει περίμενα.

Γκοφρέτα ή ελίτσες σοκολατένιες ή αγελαδάκια βουτυρένια τετράγωνα πιο πολύ μέσα στο χέρι για να μου βάλει, τον Σπύρο περίμενα στο μπουρδέλο να γαμήσει μια μέρα –από τα δεκαπέντε του, λίγο μετά που 'χα πατήσει εγώ τον όρκο μου, γαμούσε κιόλας αυτός–, κι όλο θα ανοίξει, έλεγα, η εξώπορτα και μέσα θα μπει. Και θα ντραπεί τότε άραγε ή θα αγριέψει, τα άλλα παιδάκια, με μάλωσε στο αριστερό μου όταν το είδε το μολύβι μου, με το καλό τους το χέρι το πιάνουν όλα, εσύ γιατί το πιάνεις με το κακό; Και πήρα λίγο λίγο και το άλλαξα τότε στο νηπιαγωγείο το χέρι μου.

Και πια με το δεξί γράφω τώρα.

Αλλά την παίζω με το κακό, που μόνο του πάει.